

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XVII. De Raptoribus, Incendiariis, & Violatoribus Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

plexus, oscula, & tactus non impudici, locutiones amatoriae, aspectus affabiles; quia Sponsalia dant jus ad talia amoris & benevolentiae signa ad conciliandum futurum Matrimonium; quamvis & ista ego dissuadenda censeam ob periculum progrediendi ulterius. Vid. Sanch. disp. 46. lib. 9. cit.

TITULUS XVII.

De Raptoribus, Incendiariis, & Violatoribus Ecclesiarum.

SUMMARIUM.

1. Quinam sint Raptores, Incendiarii, & Violatores Ecclesiarum: quid & quotuplex Rapina, Incendium, Sacrilegium.
2. Qua sit poena Raptoris, vel Rapinae.
3. Qua Incendii Dolosi, & Culposi.
4. Et qua Violationis Ecclesiarum.
5. An praesumendus sit dolus, vel culpa, casu quo oritur Incendium, & nescitur origo.

JAm sequuntur delicta, quibus laeditur proximus in bonis & rebus Fortunae, nimirum Rapina, à qua hoc loco Raptores Rauber/ Incendium, à quo Incendiarii, Brenner/ Mord Brenner/ & violatio ac spoliatio Ecclesiarum, à qua Violatores Ecclesiarum denominantur, & hoc titulo explicantur; dein Furtum, Usura, Crimen falsi, Sortilegium, & Collusio, quae in sequentibus. Porro Rapina, nempe rerum (de Raptu enim personarum in tit. praeced. & tit. l. lib. IV. jam actum est) strictè sumpta de-

Pars II.

T t

fui-

finitur esse *injusta rei aliena mobilis per vim facta*
ablatio, lucri faciendi causa: adeoque differt à
 furto, quòd Fur auferat rem occultè & sine vio-
 lentia ac nemine resistente, licèt subinde per vio-
 lentiam aut effractionem sibi viam faciat ad au-
 rendum: Raptor autem violentè & manifestè
 rem extorqueat, ac duplicem inferat proximo
 injuriam, unam in rebus, uti fur, alteram ipsi per-
 sonæ: quare & duplicem contrahit obligationem
 restituendi rem ablatam, & satisfaciendi per-
 sonæ pro illata injuria. Differt quoque à *Præda-*
tione, quam etiam vocant *viarum grassationem*
 vel barbarè *Roboriam*, quòd hæc superaddat ini-
 diosam in viis, sive publicis sive privatis, aggressi-
 onem, at citra occisionem: qui sic agunt, vocan-
 tur *Strassen-Rauber*. Per *vim* intelligitur aut
privata, quæ fit sine armis, quàm *publica*, quæ fit
 cum armis: nihil tamen interest, an vis inferatur
 actu, vel solùm paretur contra resistantem: nec
 an quis vim inferat per se ipsum, vel per alios armis
 ferentes. *Incendium* est damnum igne de-
 tum, quando nempe quis ædificia, domos, pag-
 dia, pagos, oppida, Ecclesias, aut bona aliena, se-
 getes, fœnum, fructus apposito igne incendit
 devastat: si id fiat deditâ operâ, deliberatè, &
 dolò malò, *Dolosum*: si non studiosè, at non sine
 culpa negligentia vel imprudentia, *Culposum*:
 sine dolo & culpa, *Casuale* nuncupatur, quod nec
 potest prævideri, vel prævisum averti non potest.
Violatio Ecclesiarum hìc dicit violentam effrac-
 tionem locorum sacrorum cum spoliatione, atque
 involvit sacrilegium, quod tripliciter committi
 potest: si res sacra de loco sacro: res sacra de loco
 sacro:

De Raptoribus, Incendiariis, &c. 659

sacro: si res non sacra de loco sacro (ibi deposita) surripiatur.

Dico I. Pœna Raptoris de Jure Civili est duplex, **2**
Civilis & Criminalis: *Civilis*, si agatur civiliter *actione vi bonorum raptorum*, & hæc actio instituitur intra annum utilem, est quadruplum, cui tamen simplum seu persecutio rei ablatae inest. *pr. Inst. & l. 2. C. de vi bonorum raptor.* ubi etiam conceditur actio furti contra Raptorem. *Criminalis*, si agatur criminaliter ad vindictam publicam, est pœna extraordinaria. *l. ult. ff. de privat. delict.* nisi accesserit qualitas prædationis; tunc enim est pœna capitalis. *l. 28. §. 10. ff. de pœnis*, etsi unica vice contigisset. *Const. Pœn. Caroli V. art. 126.* Hodie proin Rapina accensetur delictis publicis; cum tamen olim inter privata numerari consueverit. In Germania ferè solet esse pœna gladii cum impositione cadaveris ad rotam. Actio *vi bonorum raptorum* & actio *furti* in multis hodie locis videntur exolevisse, postquam rapina & furtum publicis vindicantur pœnis. D. Greneck *h. n. 6.* De Jure Canonico Raptor excommunicari jubetur, & nisi plenè satisfecerit, ipsi neganda absolutio, atque, si renuat satisfacere, mortuo sepultura sacra. *c. 1. 2. 3. h. t.*

Dico 2. Pœna Incendii Dolosi de Jure Civili **3**
moderno est ignis, & vivicomburium. *Constit. Carolin. art. 125.* vi consuetudinis tamen vel statuti alicubi solent priùs strangulari, & tum corpora rogo injici, ad evitandum desperationis periculum. Dixi, *Dolosi*; *Culposum* enim pro qualitate culpæ, lata, levis, levissimæ puniri arbitrariè potest; cum neque lata culpa in delictis æquipare-

tur dolo : locum tam habet actio Civilis ad reparationem damnorum & interesse, ad quod ante sententiam non obligatur, qui per culpam merè Juridicam fuit causa incendii non conjunctam cum Theologica, bene tamen, si culpa Theologica, saltem gravis, intervenisset. Incendium *Fortuitum* vel *Casuale* nulli subjacet pœnæ. De Jure Canonico qui templa & loca sacra aut religiosa dolosè incendunt, ipso facto sunt excommunicati, qui loca profana, præter pœnitentiam trium annorum excommunicandi. *can. 31. 32. caus. 23. q. 8. c. 19. de sent. Excomm. c. 6. de injur.* Sed nec isti, nec illi abdicandi sunt, vel in loco sacro sepeliendi, nisi prius damna data resarciverint. *can. 32. cit. c. 5. h. t. ubi* insuper obligatio resarciendi transire dicitur ad hæredes injustè damnificantium, nempe in quantum patitur hæreditas.

4 Quæres, quid præsumendum, dolus, culpa, casus fortuitus, si v. g. in ædibus ortum sit incendium, nesciatur tamen, quo authore vel origine. Dolus non præsumendus. per *l. 6. C. de dolo malo.* bene tamen aliqua culpa inhabitantium in genere. per *l. 3. §. 1. ff. de Off. Praef. Vig.* nullius in particulari præsumenda est culpa, nisi per inquisitionem gravia contra aliquem indicia præhensa sint. Quamdiu autem de nullo ex domesticis in particulari præsumi potest culpa, paterfamilias nec ullus alius compelli potest ad reparandum damnum incendiò datum aliis. *Gill. obs. 21. n. 4. seqq. Harpprecht §. 14. Inst. de L. Ap. n. 9. & alii ex l. 23. in f. ff. de R. J. contra Facio Wefenbec.* Si verò certò, saltem præsumptivè constet de alicujus determinati culpa; vel is est paterfamilias

De Raptoribus, Incendiariis, &c. 661

familias ipse, & conveniri potest ad reparanda damna, vel est unus ex famulis, & tunc paterfamilias, si famulus deliquit extra officium suum, ad quod assumptus est, aut pro diligente semper habitus, conveniri nequit. P. Schmalzgrueber *h. t. n.* 97. 98. cum Masc. Farinac. Carpz.

Dico 3. Pœna Violationis Ecclesiarum de Jure Civili antiquo fuit varia, hodierno autem *Carolin.* *Const. art. 172. seqq.* sic punitur: si quis etiam, sine effractione, aufert sacram hierothecam, *Monstrans* / cum hostia consecrata, vivus est comburendus: si aliud vas sacrum, aureum vel argenteum, patenam vel calicem, etiam extra locum sacrum, aufert; item si furandi causâ effringit, vel dolosis instrumentis aperit, templum, sacrarium, sacristiam, cippum, vel capsam eleemosynariam, alio mortis genere plectendus est: si verò sine effractione res sacras minoris considerationis, v. g. candelabrum, mappas altaris, aut res profanas in Ecclesia depositas aufert, sicut fur profanus, pœnâ tamen non ita facilè mitigatâ, puniri debet. De Jure Canonico, qui cum effractione spoliant Ecclesias, ipso facto dicuntur excommunicati. *c. 22. de sent. Excomm.* (quæ excommunicatio, secuta denuntiatione, reservatur Pontifici) neque absolvendi sunt, vel in loco sacro sepeliendi, nisi pro posse priùs satisfecerint, uti de Incendiariis dictum.

TITULUS XVIII.

De Furtis.

SUMMARIUM.

1. *Quid sit furtum.*

Tt 3

2. *Quo-*